

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

Затверджую:
Ректор академії, професор
В.І. Аранчій
«20» листопада 2017 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВИХ ВИПРОБУВАНЬ
для вступу на основі освітньо-кваліфікаційного
рівня молодшого спеціаліста**

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» ступеня вищої освіти «Бакалавр» на 2018 рік

Програму підготували викладачі факультету обліку та фінансів:

Дорогань-Писаренко Л. О.	декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент;
Чумак В. Д.	завідувач, професор кафедри фінансів і кредиту, к.е.н., доцент
Собчишин В. М.	к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту
Лихопій В. І.	ст. викладач кафедри фінансів і кредиту
Дроботя Я. А.	доцент кафедри фінансів і кредиту, к.е.н., доцент;
Зоря С. П.	доцент кафедри фінансів і кредиту, к.е.н., доцент;
Мисник Т. Г.	голова науково-методичної ради спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», доцент кафедри фінансів і кредиту, к.е.н., доцент

Розглянуто і затверджено науково-методичною радою спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» (протокол № 3 від 26 жовтня 2017 р.)

Голова науково-методичної ради,
к.е.н., доцент

_____ Т. Г. Мисник

ВСТУП

Головним завданням фахових випробувань є виявлення у вступників спеціальних знань і практичних навичок з комплексу фахових навчальних дисциплін.

Для вступників спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» за СВО «Бакалавр» (з нормативним терміном навчання на 2(3) курс та зі скороченим терміном навчання) цей комплекс включає дисципліни:

- Гроші та кредит;
- Фінанси;
- Банківські операції.

При складанні вступних фахових випробувань вступники повинні відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики молодший спеціаліст з фінансів, банківської справи та страхування і показати високу фундаментальну та фахову економічну підготовку.

Фінансист повинен знати:

- вільно орієнтуватися в теоретичних і практичних проблемах фінансової системи;
- обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань фінансового характеру;
- забезпечувати організацію фінансової роботи суб'єкта господарювання;
- застосовувати методи економічного аналізу в процесі професійної діяльності;
- дотримуватися законів України та інших нормативних актів, що регулюють господарську діяльність суб'єкта господарювання;
- здійснювати планування своєї діяльності;
- здійснювати розрахунки по різного роду операціях;
- організувати власну справу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВСТУПНИХ ФАХОВИХ ВИПРОБУВАНЬ

Вступні фахові випробування для вступників передбачають виконання тестових завдань, які об'єктивно визначають їх рівень підготовки.

Тестова перевірка знань з дисциплін, які вивчалися на рівні молодшого спеціаліста. Вона охоплює систему базових тестових завдань закритої форми із запропонованими відповідями.

Тестові завдання закритої форми складаються з двох компонентів:

а) запитальної (змістовної) частини;

б) 4 відповіді.

Оцінювання здійснюється за шкалою від 50 до 100 балів (табл. 1).

Таблиця 1

Відповідність балів вступних фахових випробувань шкалі 50-100

За 4-х бальною шкалою	За шкалою 50-100
2,00-2,06	51
2,07-2,12	52
2,13-2,18	53
2,19-2,24	54
2,25-2,30	55
2,31-2,36	56
2,37-2,42	57
2,43-2,48	58
2,49-2,54	59
2,55-2,60	60
2,61-2,66	61
2,67-2,72	62
2,73-2,78	63
2,79-2,84	64
2,85-2,90	65
2,91-2,96	66
2,97-3,02	67
3,03-3,08	68
3,09-3,14	69
3,15-3,20	70
3,21-3,26	71
3,27-3,32	72
3,33-3,38	73
3,39-3,44	74
3,45-3,50	75

За 4-х бальною шкалою	За шкалою 50-100
3,51-3,56	76
3,57-3,62	77
3,63-3,68	78
3,69-3,74	79
3,75-3,80	80
3,81-3,86	81
3,87-3,92	82
3,93-3,98	83
3,99-4,04	84
4,05-4,10	85
4,11-4,16	86
4,17-4,22	87
4,23-4,28	88
4,29-4,34	89
4,35-4,40	90
4,41-4,46	91
4,47-4,52	92
4,53-4,58	93
4,59-4,64	94
4,65-4,70	95
4,71-4,76	96
4,77-4,82	97
4,83-4,88	98
4,89-4,94	99
4,95-5,00	100

Для кожного вступника передбачається 50 тестових завдань. По кожному завданню передбачається 4 варіанти відповіді, з яких вступник повинен вибрати вірну. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, які вступник може набрати за виконання тестових завдань становить 100 балів.

Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступників на основі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, які при складанні фахового вступного випробування отримали не менше 68 балів.

Тривалість вступного випробування – 1 година.

ЗМІСТ ВСТУПНИХ ФАХОВИХ ВИПРОБУВАНЬ В РОЗРІЗІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ДИСЦИПЛІНА «ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

Тема 1. Сутність та функції грошей.

Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Роль держави у створенні грошей. Суть грошей. Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Гроші як особливий товар, особливості мінової і споживчої вартості грошей як товару. Конкретна і загально споживна вартість грошового товару, формування суперечності між ними і вирішення її в неповноцінних грошах. Суперечність між реальною і номінальною вартістю грошей і її вирішення в неповноцінних грошах. Гроші як форма суспільних відносин. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями. Форми грошей та їх еволюція. Причини та механізм еволюції форм грошей від звичайних товарів першої необхідності до благородних металів. Причини та механізм демонетизації золота. Неповноцінні форми грошей та їх природа. Еволюція кредитних грошей від урядових (казначейських) зобов'язань до зобов'язань центрального банку. Сучасні кредитні засоби обігу. Роль держави в утвердженні кредитних зобов'язань як грошей. Вартість грошей. Специфічний характер вартості грошей. Купівельна спроможність як вираз вартості грошей як грошей. Вартість грошей і час. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси. Ціна грошей як капіталу: альтернативна вартість, зберігання грошей та процент. Функції грошей. Поняття функції та її еволюція, функція міри вартості, її суть, сфера використання. Масштаб цін. Ідеальний характер міри вартості. Ціна як грошовий вираз вартості товарів. Міра вартості в умовах інфляції. Функція засобу обігу, її суть, сфера використання; реальність і кількісна визначеність грошей у цій функції. Гроші як засіб обігу в умовах інфляції. Функція засобу платежу, її суть, відмінність від функції засобу обігу, сфера використання. Вплив інфляції на гроші як засіб платежу. Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання. Вплив часу та інфляції на функцію засобу нагромадження. Світові гроші. Сутність світових грошей. Еволюція золота як світових грошей. Передумови використання як світових грошей національних та колективних валют. Взаємозв'язок функцій грошей. Дискусії щодо кількості функцій грошей. Якісні властивості грошей. Розвиток ринку та ускладнення його вимог до якості грошей. Стабільність вартості як базова якісна характеристик грошей. Економічність, довготривалість використання, однорідність, надійність, подільність та портативність грошей. Роль грошей у ринковій економіці. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні й соціальні процеси. Грошове середовище як фактор впливу на матеріальні інтереси та виробничу активність економічних суб'єктів. Вплив зміни кількості грошей на макро- та мікроекономічні процеси. Гроші як інструмент регулювання економіки. Зміна впливу кількісних параметрів грошей на

економіку на коротко- та довгострокових інтервалах. Еволюція ролі грошей у перехідній економіці України.

Тема 2. Грошовий оборот і грошові потоки.

Сутність грошового обороту як процесу руху грошей. Грошові платежі як елементарні складові грошового обороту. Основні суб'єкти грошового обороту. Основні ринки що взаємно пов'язуються грошовим оборотом. Сукупний грошовий оборот як макроекономічне явище та оборот грошей на мікроекономічному рівні, їх єдність та відмінності. Економічна основа грошового обороту. Єдність та безперервність як визначальні риси грошового обороту. Модель сукупного грошового обороту. Обороти продуктів та доходів як основа побудови грошового обороту. Групування суб'єктів обороту в моделі. Грошові потоки та їх взаємозв'язок у моделі. Національний дохід і національний продукт як визначальні потоки грошового обороту. Потоки ін'єкцій і потоки витрат. Балансування грошового обороту.

Тема 3. Грошовий ринок.

Сутність грошового ринку. Роль грошей на товарному і грошовому ринках. Види зобов'язань грошового ринку. Особливості не боргових зобов'язань, їх класифікація. Інструменти грошового ринку та їх використання. Сектори грошового ринку. Фінансові посередники грошового ринку. Структуризація грошового ринку за видами інструментів, за інституційними ознаками грошових потоків. Структуризація грошового ринку за економічним призначенням купівлі грошових коштів. Поняття „попит на гроші”. Попит на гроші і швидкість обігу грошей. Мета попиту на гроші залежно від виконуваних ними функцій. Сутність транс акційного „операційного” мотиву попиту на гроші. Мотив завбачливості попиту на гроші. Сутність спекулятивного мотиву попиту на гроші. Основні чинники попиту на гроші. Сутність пропозиції грошей. Чинники впливу на пропозицію грошей.

Тема 4. Грошові системи.

Сутність грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи. Основні типи грошових систем, їх еволюція. Системи металевих і кредитного обігу. Створення і розвиток грошової системи України. Необхідність створення грошової системи України. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні. Державне регулювання грошового обороту як головне призначення грошової системи. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери. Методи регулювання – методи прямого впливу і методи опосередкованого впливу. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика в системі державного регулювання економіки. Емісійний дохід і монетизація бюджетного дефіциту. Грошово-кредитна політика центрального банку – сутність, типи, стратегічні цілі, проміжні та тактичні завдання. Інструменти грошово-кредитного регулювання. Проблема монетизації ВВП в Україні.

Тема 5. Інфляція та грошові реформи.

Сутність, форми прояву та закономірності розвитку інфляції. Причини інфляції. Інфляція попиту та інфляція витрат. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Вплив інфляції на інвестиції та розвиток виробництва. Інфляція та економічний цикл. Державне регулювання інфляції. Антиінфляційна політика. Особливості інфляції в Україні в перехідний період. Сутність грошових реформ. Види грошових реформ та особливості їх класифікації. Особливості проведення грошової реформи в Україні. Багатофакторність, багатоцільове спрямування та довготривалість грошової реформи в Україні. Порядок випуску гривні в оборот у вересні 1996 р.

Тема 6. Валютний ринок і валютні системи.

Сутність валюти, призначення та сфера використання валюти. Види валют: національні, іноземні, колективні, конвертовані, неконвертовані. Чинники та значення конвертованості валюти. Особливості валютних відносин. Валютний ринок: сутність, об'єкти та суб'єкти, ціна, інфраструктура. Чинники впливу на кон'юнктуру валютного ринку. Характеристика основних операцій на валютному ринку. Валютний курс: сутність, основи формування та чинники впливу. Види валютних курсів. Регулювання валютних курсів. Розвиток режиму валютного курсу в Україні. Валютні системи та валютна політика. Поняття, призначення та елементи національної валютної системи. Валютне регулювання та валютна політика: курсова, облікова, інтервенційна. Особливості формування валютної системи України. Органи валютного регулювання. Платіжний баланс та золото валютні резерви. Сутність, побудова, призначення та використання платіжного балансу. Сутність, призначення та використання золото валютних резервів. Світова та міжнародні валютні системи. Поняття світової валютної системи, її елементи та етапи розвитку, Бреттон-Вудська та Ямайська світові валютні системи. Поняття міжнародної валютної системи. Формування Європейської валютної системи, трансформація її в Європейський валютний союз зі спільною валютою та єдиним центральним банком. Міжнародні ринки грошей та капіталів: сутність, призначення, інструменти. Основні світові центри ринків грошей та капіталів. Євроринок, його призначення та види.

Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм.

Абстрактний та прикладний (монетаристський) напрямок в теорії грошей. Класична кількісна теорія грошей, її основні постулати. Економічні причини появи кількісного підходу до вивчення роді грошей. Еволюція постулатів кількісної теорії. Номіналістичне трактування сутності грошей послідовниками кількісної теорії грошей. Кількісний фактор у працях А. Сміта, Д. Рікардо, К. Маркса. «Трансакційний» варіант кількісної теорії І. Фішера. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. Кон'юнктурний варіант теорії грошей М. Туган-Барановського. Кембриджська версія кількісної теорії. Внесок Дж. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей. Зміна акцентів в оцінці ролі держави в економічному регулюванні та механізм впливу на економіку.

„Передатний механізм” у трактуванні Дж. Кейнса. Неминучість інфляційних наслідків реалізації кейнсіанських концепцій. Сучасний монетаризм як альтернативний напрямок кількісної теорії. Відмінності монетаристських трактувань ролі держави в регулюванні економіки. Вклад Ем.Фрідмена в розроблення монетарної політики на основі неокласичного варіанту кількісної теорії. Зближення позиції монетаристів та некейнсіанських у їх рекомендаціях щодо грошово-кредитної політики в сучасних умовах. Кейнсіансько-неокласичний синтез. Грошово-кредитна політика України в перехідний період в світлі сучасних монетаристських теорій.

Тема 8. Кредит у ринковій економіці.

Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Економічні чинники розвитку кредиту та особливості прояву їх у різних галузях народного господарства. Суть кредиту. Кредит як форма руху вартості на основі повернення. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Кредит як форма суспільних відносин. Об'єкти і суб'єкти кредиту. Позичковий капітал та кредит. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями. Теоретичні концепції кредиту. Стадії та закономірності руху кредиту. Кругообіг капіталу і виокремлення стадій руху кредиту. Закономірності руху кредиту на мікро- і макрорівнях. Принципи кредитування. Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, переваги та недоліки кожної з форм. Види кредиту, критерії їх класифікації. Характеристика окремих видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого. Банківський кредит як переважний вид кредиту. Функції кредиту, їх сутність та призначення. Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення. Кредитні відносини та інфляція. Взаємозв'язок кредиту і грошей. Процент за кредит. Сутність процента, види, економічні межі та фактори зміни ставки процента. Процент в умовах інфляції. Роль процента. Роль кредиту. Еволюція ролі кредиту. Основні напрями прояву ролі кредиту в ринковій економіці. Розвиток кредитних відносин в Україні в перехідній економіці. Відновлення комерційного кредиту та фактори, що гальмують його розвиток. Труднощі розвитку банківського кредиту. Еволюція державного та споживчого кредиту. Перспективи розвитку кредиту в Україні.

Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку.

Сутність, призначення та види фінансового посередництва. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Сутність та функції банків. Банківська система. Поняття банківської системи, її цілі та функції. Специфічні риси банківської системи. Принципи побудови банківської системи в Україні. Небанківські фінансово-кредитні установи. Схожість та відмінність їх діяльності і діяльності банків. Види та характеристика основних видів небанківських фінансово-кредитних установ: страхових компаній, пенсійних фондів, інвестиційних фондів та ін.

Тема 10. Центральні банки.

Призначення, статус та основи організації центрального банку. Незалежний статус центрального банку, його значення та форми реалізації. Операції центрального банку. Характеристика емісійної операції, операції банків, банківського регулювання та нагляду фінансового агента уряду, провідника монетарної політики. Походження та розвиток центральних банків. Чинники що зумовили появу центральних банків, особливості розвитку центральних банків Англії, США. Створення Європейської системи центральних банків. Становлення центрального банку в Україні. Його структура, статус та органи управління.

Тема 11. Комерційні банки.

Поняття комерційного банку, призначення, класифікація, та види комерційних банків. Походження та розвиток комерційних банків. Еволюція банків від приватних кредиторів до багатофункціональних посередників на грошовому ринку. Банки в умовах капіталізму. Роль банків у сучасних ринкових економіках. Основи організації та специфіка діяльності комерційних банків. Порядок створення банку, його реєстрація та ліцензування діяльності. Організаційна структура та функціональні особливості окремих видів банків. Пасивні операції комерційних банків. Формування власного капіталу банку. Залучення і запозичення коштів. Активні операції банків. Кредитні операції. Інвестиційні операції. Банківські послуги. Розрахунково-касове обслуговування клієнтів. Інші види банківських послуг. Стабільність банків і механізм їх забезпечення. Поняття банківської стабільності та її значення. Показники стабільності та економічні нормативи, що її забезпечують. Страхування банківських депозитів. Створення резервів для покриття ризиків. Ліквідність банків. Особливості становлення і розвитку комерційних банків в Україні.

Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.

Міжнародний валютний фонд. Організація та функціональне призначення МВФ. Напрями співпраці МВФ з країнами колишнього СРСР, у тому числі з Україною. Група світового банку. Основи організації, структура та призначення Світового банку. Форми співпраці структур Світового банку з Україною. Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції. Створення та призначення Чорноморського банку торгівлі та розвитку. Європейський банк реконструкції та розвитку. Порядок створення, призначення і функції ЄБРР. Напрямки співробітництва з Україною. Банк міжнародних розрахунків. Необхідність та порядок створення БМР. Функції банку. Роль БМР у розвитку міжнародного співробітництва у валютно-кредитній сфері.

Рекомендована література

1. Аржевін С. Підходи до визначення сутності грошей / С. Аржевін // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – Вип. 19. – С. 140-146.

2. Базилинська О. Я. Макроекономіка : навч. посібник / О. Я. Базилинська, А. І. Бажан. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 442 с.
3. Банківські операції : підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за ред. д-ра. екон. наук, проф. А. М. Мороза. ; 2-ге вид., виправл. і доповн. – К. : КНЕУ, 2002. – 476 с.
4. Банківсько-фінансово-правовий словник-довідник / авт. упоряд. Л. К. Воронова. – К. : А. С. К., 1998. – 288 с.
5. Безклубий І. Поняття безготівкових розрахункових відносин / І. Безклубий, О. Пафик // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 1. – С. 19–21.
6. Безклубий І. Про предмет грошового зобов'язання / І. Безклубий // Право України. – 2003. – № 10. – С. 61.
7. Белінська Я. В. Практичні аспекти управління валютними ризиками / Я. В. Белінська // Актуальні проблеми економіки. – 2002. – № 11. – С. 17–25.
8. Береславка О. Вальвація гривні: вплив на інфляційні процеси в Україні та рівень доларизації економіки / О. Береславка // Вісн. НБУ. – 2006. – № 6. – С. 20–24.
9. Биховченко В. П. Функції центральних банків на сучасному етапі розвитку / В. П. Биховченко // Наука і економіка. – 2011. – № 3(23). – С. 7-12.
10. Бриль О. О. Інституалізація сучасних грошей: передумови та наслідки / О. О. Бриль // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу : www/nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Tiru/2009_28_1/2pdf.
11. Васьковський О. В. Правове регулювання відносин за договором на розрахунково-касове обслуговування : автореф. дис. канд. юрид. наук / О. В. Васьковський. – Л., 2004. – 24 с.
12. Верич Ю. Л., Аптекар С. С. Інфляція: оцінка й урахування впливу у процесі регулювання грошових доходів населення : монографія / Ю. Л. Верич, С. С. Аптекар. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2007. – 161 с.
13. Гальчинський А. С. Стабілізація гривні: проблеми та перспективи / А. С. Гальчинський // Україна і світ сьогодні. – 2002. – № 18. – С. 15.
14. Гальчинський А. Теорія грошей : навч.-метод. посіб. / А. Гальчинський. – К. : Основи, 1998. – 328 с.
15. Гордон В. Становлення та розвиток ринку деривативів в Україні / В. Гордон // Ринок цінних паперів України. – 2002. – № 11–12. – С. 75.
16. Гроші та кредит : підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. М. І. Савлука. – К. : КНЕУ, 2001. – 604 с.
17. Гроші та кредит : навч. посібник / Л. Ю. Білоусов. – Х. : Прапор, 2004.
18. Долан Э. Дж. Деньги, банковское дело и кредитно-денежная политика / Э. Дж. Долан, Р. Дж. Кэмпбелл. – М. : Профико, 1991. – 448 с.
19. Дук І. В. Еволюція, стадії розвитку і функції центральних банків розвинутих країн світу / І. В. Дук // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2009. – Вип. 2 (46). – С. 91-96.
20. Запаранюк Т. В. Центральний банк як головний ринковий інститут макроекономічного регулювання і забезпечення фінансової стабільності / Т. В. Запаранюк // Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 3. – С. – 301- 304.

21. Златіна Н. Е. Конституційне закріплення правового статусу центральних банків у країнах членах Європейського союзу та в Україні / Н. Е. Златіна // Держава і право. 2009. – Випуск 47. – С. 447-452. – Режим доступу до журн. : <http://www.nbuv.gov.ua/portal>
22. Зубіашвілі І. Соціально-психологічна сутність грошей / Ірина Зубіашвілі // Соціальна психологія. – 2008. – № 1. – С. 128-141.
23. Ільїн В. Еволюція грошей: від засобу обміну – до загальної міри вартості / Володимир Ільїн // Вісник НБУ. – 2011. – № 4. – С. 60-64.
24. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні : затв. пост. Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 р. № 368.
25. Історія грошей та банківництва : [підручник] / І. Г. Скоромович, С. К. Ревчук, Я. Й. Малик ; за заг. ред. С. К. Ревчука. – К. : Атіка, 2004. – 340 с.
26. Козюк В. В. Трансформація центральних банків в умовах глобалізації: макроекономічні та інституційні проблеми : монографія / В. В. Козюк. – Тернопіль : Астон, 2005. – 320 с.
27. Колодізєв О. М. Визначення резервів активізації кредитування економіки Харківської області на основі аналізу діяльності самостійних банків в регіонах України. Соціально-економічний розвиток регіонів України: проблеми науки і практики: монографія / О. М. Колодізєв, Чанг Хонвенг. – Х. : ІНЖЕК, 2007. – С. 247–272.
28. Колодізєв О. М. Оцінка загальних тенденцій розвитку глобального валютного ринку / О. М. Колодізєв, В. В. Поляков // Вісн. Укр. акад. банк, справи Нац. банку України : наук.-практ. журн. УАБС НБУ. – 2008. – № 1 (24). – С. 3–15.
29. Колодій О. А. Еволюція банківської справи / О. А. Колодій // Наук. вісн. Національного лісотехнічного університету України. – 2007. – Вип. 17.2. – С. 177-184.
30. Кравець В. М., Кравець О. В. Західноєвропейський банківський бізнес: становлення і сучасність : навч. посіб. / В. М. Кравець, О. В. Кравець ; за ред. В. І. Міщанка. – К. : Знання-Прес, 2003. – 470 с.
31. Крысенко Т. О деривативах / Т. Крысенко // Консультации. – 2006. – № 33 (543). – С. 44–46.
32. Лагутін В. Д. Гроші та грошовий обіг : навч. посіб. – 4-те вид., переробл. і доповн. / В. Д. Лагутін. – К. : Знання, КОО, 2002. – 199 с.
33. Литовских А. М. Финансы, денежное обращение и кредит / А. М. Литовских, И. К. Шевченко. – Таганрог : ТРТУ, 2003. – 101 с.
34. Мишкін Ф. С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / Ф. С. Мишкін; пер. з англ. С. Панчишин, Г. Стеблій, А. Сташишин. – К. : Основи, 1998. – С. 561.
35. Мочерний С. В. Економічний словник-довідник / С. В. Мочерний. – К. : Феміна, 1995. – 367 с.
36. Мошенський С. З. Эволюция векселя / С. З. Мошенський. – К.; Ровно : Планета-друк, 2005. – С. 446.

- 37.Петрук О., Виговська Н. Концептуальні підходи до сутності грошей у постіндустріальній економіці / Олександр Петрук, Наталія Виговська // Вісник НБУ. – 2010. – № 7. – С. 40-44.
- 38.Пишний А. Г. Правовий статус державних банків в Україні : дис. кандидата юридич. наук : 12.00.07 / Андрій Григорович Пишний. – К., 2008. – 246 с.
- 39.Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. № 214.
- 40.Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 р. № 679.
- 41.Співак Л. Порівняльна характеристика банків та небанківських фінансових інститутів в Україні / Л. Співак, І. Каракулева // Вісник НБУ. – 2006. – № 7. – С. 46–48.
- 42.Фінансовий словник-довідник / М. Я. Дем'яненко, Ю. Я. Лузан, П. Т. Савлук та ін. ; за ред. М. Я. Дем'яненка. – К. : ІААН, 2003. – 555 с.
- 43.Чамро Ю. О. Еволюція розвитку центральних банків та їх історичні типи / Ю. О. Чамро // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – № 3 (12). – С. 231-236.

ДИСЦИПЛІНА «ФІНАНСИ»

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів.

Предмет фінансової науки. Мета фінансової науки. Методи пізнання фінансового життя. Розділи фінансової науки. Предмет курсу «Фінанси». Мета курсу «Фінанси». Сутність фінансів. Причина появи фінансів. Фінанси як економічна та історична категорія. Фінанси і гроші. Фінанси та інші економічні категорії. Суб'єкти фінансових відносин. Об'єкт розподілу фінансів – ВВП. Ознаки фінансів як економічної категорії. Призначення фінансів. Розподільча і контрольна функції фінансів. Об'єкти та суб'єкти розподілу у фінансах. Стадії розподілу. Форми фінансового контролю. Сутність категорії «фінансова система». Фінансова система за внутрішньою будовою та організаційною структурою. Сфери та ланки фінансової системи. Принципи побудови фінансової системи. Органи управління та фінансові інститути фінансової системи України.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів.

Точки зору на походження терміну «фінанси». Передумови виникнення фінансів. Еволюції обміну. Основні ознаки держави. Причини появи фінансів. Обставини виникнення фінансів як історичної категорії. Фінанси у докапіталістичних цивілізаціях. Фінанси в державах стародавнього Сходу. Фінанси в Єгипті, Римі. Еволюція розуміння фінансів. Виникнення основних понять фінансів. Зміна сутності та змісту фінансів у XIX-XX столітті. Особливості історичного розвитку Київської Русі. Фінансова система та фінансові відносини Русі. Особливості князівського фінансового управління.

Основні складові доходів та видатків князівської казни. Історія розвитку грошей в Київській Русі, виникнення гривні. Особливості фінансів в Руській державі. Характеристика доходів та видатків, кредитних відносин, оподаткування. Перший російський бюджет. Поява паперових грошей: причини, особливості випуску та подальший розвиток. Міністерство фінансів та Комітет фінансів: виникнення, повноваження. Фінанси в умовах війни та подальші фінансові чинники соціально-економічних перетворень. Особливості фінансів України в складі СРСР: органи управління, особливості фінансового механізму. Система оподаткування. Грошова система. Плановий госпрозрахунок. Банківська система. Особливості фінансів в СРСР під час Другої світової війни.

Тема 3. Фінансове право і фінансова політика.

Поняття фінансового права. Предмет фінансового права та його ознаки. Метод правового регулювання в фінансовому праві. Система фінансового права. Зміст загальної та особливої частин фінансового права. Галузь фінансового права. Основні галузі фінансового права та їх особливості: бюджетне право, податкове право, банківське право, страхове фінансове право та інші. Джерела фінансового права та фінансове законодавство. Фінансово-правові акти та їх класифікація. Фінансово-правова норма: сутність, загальні ознаки та особливості. Компоненти норми фінансового права. Класифікація фінансово-правових норм. Фінансові правовідносини: сутність та особливості. Матеріальний та юридичний зміст фінансових правовідносин. Суб'єкти фінансових правовідносин: їх класифікація та юридична властивість. Об'єкт фінансових правовідносин. Зміст фінансових правовідносин: суб'єктивне право та суб'єктивний обов'язок. Основні типи зв'язку між суб'єктивними юридичними правами та обов'язками. Класифікація фінансових правовідносин. Юридичний факт як основа виникнення, зміни та припинення фінансових правовідносин. Види юридичних фактів за суб'єктністю та правомірністю. Фінансова політика: сутність та завдання. Взаємозв'язок та відмінності між категоріями «фінанси» та «фінансова політика». Історичний розвиток теоретичних положень щодо фінансової політики. Основні положення наукових концепцій: класичної політекономії, кейнсіанської теоретичної концепції, неокласичного напрямку економічної теорії, марксистсько-ленінської теорії. Основні складові та напрямки фінансової політики. Фінансовий механізм: сутність, призначення, характеристики та складові елементи. Фінансове планування та його методи. Фінансове регулювання.

Тема 4. Податки. Податкова система.

Економічна сутність податків і зборів. Податки як економічна та історична категорія, як правовий феномен. Суспільний зміст і матеріальна основа податків. Історія виникнення та сучасний стан оподаткування. Історичні періоди розвитку теорії податків та оподаткування. Подвійне походження податків. Податки в стародавньому світі. Податки в Середньовіччі. Новітня податкова наука. Періоди розвитку податкової системи. Класифікація податків

та зборів. Класифікація за економічним змістом об'єкта оподаткування: податки на доходи, на майно, на споживання. Податки залежно від рівня державних структур, що їх встановлюють: загальнодержавні і місцеві. Класифікація податків за формою оподаткування: прямі (особисті і реальні) і непрямі (універсальні і специфічні акцизи) податки. Класифікація податків за способом стягнення; за співвідношенням між ставкою податку та величиною об'єкта оподаткування; за суб'єктами оподаткування; за напрямком використання. Функції податків та їх характеристика. Фіскальна функція податків. Регулююча функція податків. Інші функції податків. Податкова система України: сутність, нормативне регулювання. Принципи побудови системи оподаткування. Система органів податкової служби. Елементи системи оподаткування: суб'єкт (платник) податку, об'єкт оподаткування, одиниця оподаткування, податкова ставка і інші. Досвід зарубіжних країн в побудові податкової системи. Структура податкових систем. Фіскальна політика. Досвід США, Німеччини. Податкова політика України. Основні завдання податкової політики. Типи податкової політики. Принципи податкової політики. Стратегічні напрямки податкової політики. Етапи розвитку податкової політики України. Сучасні проблеми реалізації податкової політики. Шляхи реформування системи оподаткування в Україні. Сучасні недоліки системи оподаткування. Заходи удосконалення оподаткування. Непряме оподаткування підприємств. Податок на додану вартість. Акцизний податок. Мито. Прямі податки та їх характеристика. Податок на прибуток. Податок на доходи фізичних осіб. Екологічний податок. Рентна плата.

Місцеві податки і збори. Єдиний податок. Майновий податок. Туристичний збір. Збір за місц для паркування транспортних засобів.

Тема 5. Бюджет. Бюджетна система

Характеристики поняття «бюджет». Особливості бюджету як економічної категорії. Суспільне призначення бюджету. Функції бюджету: розподільча і контрольна. Правова характеристика бюджету. Бюджет як фінансовий план. Бюджет за матеріальним змістом. Бюджетний механізм. Сутність бюджетної системи. Особливості її побудови. Бюджетний устрій. Складові бюджетної системи України. Нормативне регулювання бюджетної системи в Україні. Поняття зведеного бюджету. Принципи бюджетної системи України. Сутність бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу в Україні. Стадії бюджетного процесу. Бюджетне планування, його завдання та процедура. Касове виконання бюджету. Казначейська система виконання бюджету. Державні доходи і доходи бюджету. Державні видатки і видатки бюджету. Форми прояву та матеріальне втілення доходів бюджету. Джерела доходів бюджету. Класифікація доходів бюджету. Якісна та кількісна характеристика видатків бюджету. Класифікація видатків.

Тема 6. Страхування. Страховий ринок

Сутність страхування. Виникнення страхування. Необхідність страхування. Страхування як економічна категорія. Ознаки страхування. Особливості економічних відносин страхування. Функції страхування.

формування спеціалізованого страхового фонду грошових коштів; відшкодування збитку і особисте матеріальне забезпечення громадян; попередження страхового випадку і мінімізація збитку. Економічний зміст та особливості майнового страхування. Сутність особистого страхування. Страховий ринок. Об'єктивна основа розвитку страхового ринку. Первинна ланка страхового ринку. Функції страхового ринку. Класифікація страхового ринку. Учасники страхового ринку. Страхова послуга. Асортимент страхового ринку. Внутрішня система та зовнішнє оточення страхового ринку. Страхова система. Види страхових компаній. Страховий внесок з економічної, юридичної та математичної точок зору. Майно сільськогосподарських підприємств, яке може бути застраховане. Події страхування в сільському господарстві. Майнове страхування та його особливості. Особисте страхування, його особливості та види. Страхування відповідальності: поняття, особливості. Види відповідальності. Медичне страхування: особливості, механізм, інституційна структура. Обов'язкове та добровільне медичне страхування.

Тема 7. Фінансовий ринок.

Фінансовий ринок та його сутність. Його призначення. Роль фінансового ринку в забезпеченні кругообороту ресурсів, продуктів і доходів. Призначення фінансових ринків. Головна функція фінансового ринку. Попит на фінансовому ринку. Пропозиція на фінансовому ринку. Ефект заміщення. Ефект доходу. Складові фінансового ринку. Канал прямого фінансування. Посередницькі канали. Інституціональна структура фінансового ринку. Інструменти фінансового ринку. Особливості інструментів власності, інструментів позики та похідних інструментів. Дохідність фінансових інструментів. Інструменти з фіксованим та плаваючим доходом. Функціональна структура фінансових ринків. Інституціональна структура фінансових ринків. Функції фінансового ринку. Грошовий ринок: сутність, особливості, об'єкт, суб'єкти та механізм. Інструменти грошового ринку. Основні суб'єкти грошового ринку. Механізм регулювання грошового ринку. Попит та пропозиція на гроші. Модель ринку грошей. Складові грошового ринку, їх функції. Особливості облікового ринку. Величина облікової ставки. Валютний ринок. Валюта. Класифікація валютного ринку за територіальним розміщенням. Функції валютного ринку. Класифікація суб'єктів валютного ринку. Характерні риси та функції суб'єктів валютного ринку. Конвертованість та її види. Види валют за конвертованістю. Валютні обмеження. Валютний курс. Котирування валюти. Крос-курс. Валютний арбітраж. Основні інструменти валютного ринку. Класифікація міжнародних розрахунків. Поділ валютного ринку за суб'єктами. Значення валютного ринку. Економічна сутність ринку капіталу. Значення ринку капіталу. Склад ринку капіталу з точки зору джерел залучення коштів. Первинний та вторинний ринок. Біржовий та позабіржовий ринок. Учасники ринку капіталу. Фондовий ринок. Узгодження понять «фінансовий ринок», «ринок цінних паперів», «грошовий ринок», «ринок капіталів», «фондовий ринок». Функції фондового ринку. Інструменти фондового ринку. Цінні папери. Види цінних паперів. Облігації. Акції. Індикатори фондового ринку: індекси та рейтинги. Кредитний

ринок. Його функції. Кредитні важелі. Об'єкти кредитування. Банки як основні учасники кредитного ринку.

Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання.

Значення фінансів господарюючих суб'єктів. Сутність фінансів підприємств. Місце фінансів підприємств у виробництві. Основне призначення фінансів підприємств. Фінансові відносини підприємств: групи та сфери. Функції фінансів підприємств. Фінансові ресурси підприємств. Взаємозв'язок фінансових ресурсів з активами та зобов'язаннями. Складові фінансових ресурсів підприємств. Класифікація фінансових ресурсів підприємств за джерелами формування, етапами формування, використанням та формою реалізації. Власні та залучені джерела формування фінансових ресурсів. Фінансові фонди підприємства. Сутність фінансової діяльності підприємства та її завдання. Взаємозв'язок понять «фінансування» та «фінансова діяльність». Зміст фінансової діяльності підприємств. Механізм фінансової діяльності. Фінансові ресурси та їх залежність від особливостей господарюючого суб'єкта. Початкові фінансові ресурси. Основні та оборотні засоби. Оборотні та обігові кошти. Витрати підприємства. Грошові витрати. Вхідні та вихідні грошові потоки. Доходи підприємств та фактори, які впливають на їх розмір. Валовий та чистий дохід. Прибуток та чистий прибуток підприємства. Розподіл прибутку. Фінансова робота та її основні завдання. Складові фінансової роботи: фінансове планування, оперативна фінансова робота, аналіз та контроль фінансової діяльності. Фінансовий механізм підприємства як умова ефективності фінансової роботи. Фінансова служба підприємства. Її особливості в залежності від розмірів підприємства. Завдання та функції фінансової служби. Правове регламентування фінансів підприємств. Організаційно-правові форми суб'єктів підприємницької діяльності. Форми власності суб'єктів господарювання. Фінансові особливості приватного підприємства, комерційного підприємства, неприбуткової організації, бюджетної установи, громадського об'єднання, благодійної організації, селянського (фермерського) господарства. Суб'єкти господарювання за правом власності та організаційно-правовою формою ведення бізнесу. Критерії прийняття рішення про вибір правової форми організації бізнесу.

Тема 9. Міжнародні фінанси.

Сутність міжнародних фінансів як економічної категорії, сфери фінансової системи. Зміст світової фінансової системи. Суб'єкти та об'єкти міжнародних фінансів. Система грошових потоків на рівні міжнародних фінансових відносин. Призначення фінансового механізму міжнародних фінансів. Основні канали руху міжнародних фінансів. Міжнародні фінанси як інституційна категорія. Міжнародні організації та їх фінансові фонди. ООН та Європейський союз: основні функції та фінансовий механізм. Міжнародні фінансові інституції. Міжнародний валютний фонд: фінансова характеристика та основні напрямки фінансової діяльності. Група Світового банку: структура та характеристика фінансового механізму. Міжнародний фінансовий ринок:

його об'єктивна основа та призначення. Складові міжнародного фінансового ринку. Валютний ринок як економічна категорія. Його характеристика. Суб'єкти валютного ринку. Складові валютного ринку. Інструменти угод на валютному ринку. Валютне регулювання. Валютні операції. Валютний курс та його види. Валютне котирування та його методи. Характеристика зарубіжного та вітчизняного валютних ринків.

Тема 10. Фінансовий менеджмент.

Сутність фінансового менеджменту. Мета фінансового менеджменту. Система основних задач, спрямованих на реалізацію головної мети фінансового менеджменту. Функції фінансового менеджменту: як управлінської системи та як спеціальної області управління підприємством. Стратегічний та оперативно-тактичний фінансовий менеджмент. Інформаційна база управлінських рішень. Методологія прийняття управлінських фінансових рішень. Інструменти фінансового менеджменту. Поняття «ліверідж». Зміст дії ліверіджу. Механізм дії операційного ліверіджу. Розрахунок планового прибутку з використанням цінового операційного ліверіджу. Натуральний операційний ліверідж. Значення використання механізму операційного ліверіджу для планування фінансового результату від продажу. Закономірності руху капіталу фірми. Роль запозиченого капіталу в діяльності фірми. Вартість капіталу. Середньозважена вартість капіталу. Структура капіталу. Оптимальна структура капіталу. Економічна рентабельність сукупного капіталу. Ціна позикових ресурсів. Розрахунок ефекту фінансового ліверіджу. Виробничо-фінансовий ліверідж.

Рекомендована література

1. Азаренкова Г. М. Фінанси: практикум : навч. посібник / Г. М. Азаренкова, І. І. Борисенко. – К. : Знання, 2008. – 279 с.
2. Аранчій В. І. Фінанси підприємств. Конспект лекцій : навч. посібник / В. І. Аранчій, В. Д. Чумак, Л. В. Черненко. – К. : Професіонал. – 2005. – 400 с.
3. Боди Зви. Финансы : учеб. пособие / Зви Боди, Роберт Мертон.; пер. с англ. – М. : Вильямс, 2000.
4. Боди Зви. Финансы : учебник / Зви Боди, Роберт Мертон. ; пер. с англ. – М. : Вильямс, 2007. – 592 с.
5. Бойцун Н. Є. Міжнародні фінанси : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Н. Є. Бойцун, Н. В. Стукало. – Д. : АРТ-ПРЕС, 2004. – 326 с.
6. Б'юкенен Д. М. Суспільні фінанси і суспільний вибір. Два протилежних бачення держави / Д. М. Б'юкенен, Р. А. Масгрейв ; пер. с англ. А. Іщенко. – К. : Академія, 2004. – 176 с.
7. Венгер В.В. Фінанси : навч. посібник / В. В. Венгер . – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 432 с
8. Глущенко В. В. Фінанси у рисунках, схемах і таблицях : навч. посібник / В. В. Глущенко, А. С. Глущенко, О. В. Глущенко. – К. : Магнолія 2006, 2012. – 344 с.

9. Глущенко А. С. Фінанси : навч. посібник / А. С. Глущенко. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
10. Кудряшов В. П. Фінанси : навч. посібник / В. П. Кудряшов. – Херсон : Олзі, 2002. – 352 с.
11. Малиновская О. В. Финансы : учебник / О. В. Малиновская, О. П. Скобелева, А. В. Бровкина. – М. : Инфра-М, 2012. – 320 с.
12. Музика О. А. Доходи місцевих бюджетів за українським законодавством : монографія / О. А. Музика. – К. : Атака, 2004. – 344 с.
13. Навчальний посібник для проведення практичних занять з дисципліни «Фінанси» для студентів напрямку «Економіка і підприємництво» денної форми навчання / Укладач О. М. Краснікова. – Полтава : ПДАА, 2006. – 173 с.
14. Пушкарева В. М. История финансовой мысли и политика налогов: учеб. пособие / В. М. Пушкарева. – М. : ИНФРА – М, 1996.
15. Романенко О. Р. Фінанси : підручник / О. Р. Романенко. – К : Центр навчальної літератури, 2004. – 312 с.
16. Рудюк Л. В. Фінанси : навч. посіб. для дистанц. навч. / Л. В. Рудюк. - 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Університет «Україна», 2007. – 269 с.
17. Стеців Л. П. Фінанси : навч.посіб. / Л. П. Стеців, О. І. Копилюк. – К.: Знання, 2007. – 235 с.
18. Теорія фінансів : підручник / П. І. Юхименко, В. М. Федосов, Л. Л. Лазебник та ін., за ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 576 с.
19. Фінанси: вишкіл студії. : навч. посіб. / за ред. С. І. Юрія. – Тернопіль : Карт-бланки, 2002. – 357 с.
20. Фінанси: курс для фінансистів : навч. посіб. / за ред. В. І. Оспішева. – К. : Знання, 2008. – 567 с.
21. Фінанси : навч.посіб. / В. С. Загорський, О. Д. Вовчак, І. Г. Благун, І. Р. Чуй. – К. : Знання, 2008. – 247 с.
22. Фінанси : навч.посіб. / за ред. В. І. Оспішева. – К. : Знання, 2008. – 366 с.
23. Фінанси : навч. посіб. / В. І. Аранчій, Ю. М. Лелюк, Л. М. Капаєва, В. Д. Чумак та ін. – Полтава : АСМІ, 2009. – 592 с.
24. Фінанси: практикум : навч. посіб. / Л. М. Капаєва, Ю. І. Радочіна. – Полтава : ПДАА, 2010. – 208 с.
25. Фінанси : підручник / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К. : Знання, 2008. – 611 с.
26. Юхименко П. І. Теорія фінансів : підручник / П. І. Юхименко, В. М. Федосов, Л. Л. Лазебник та ін. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 576 с.

ДИСЦИПЛІНА «БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ»

Тема 1. Створення та організація діяльності комерційного банку

Банк як суб'єкт підприємницької діяльності. Банківські операції. Види комерційних банків. Універсальні та спеціалізовані банки. Державний банк. Кооперативний банк. Банківські об'єднання. Порядок реєстрації банку. Ліцензування банківської діяльності.

Тема 2. Формування ресурсів комерційного банку.

Склад і структура ресурсів комерційного банку. Капітал банку. Підписний та регулятивний капітал. Структура і порядок формування капіталу банку. Вклади і депозити як головне джерело банківських ресурсів. Види вкладів та їх характеристика.

Тема 3. Розрахунково-касові операції банків.

Основи організації розрахунків у народному господарстві. Ведення рахунків клієнтів. Безготівкові міжгосподарські розрахунки

Тема 4. Операції банків з векселями.

Вексель як форма міжгосподарських розрахунків. Види векселів та сфера застосування. Класифікація банківських операцій з векселями.

Тема 5. Кредитні операції банків.

Класифікація банківських кредитів. Порядок надання і способи погашення позичок. Форми позичкових рахунків. Умови кредитної угоди, кредитний договір. Кредитний ризик і методи управління ним. Оцінка кредитоспроможності позичальника.

Тема 6. Операції банків з цінними паперами

Види діяльності банків на ринку цінних паперів. Класифікація операцій банків з цінними паперами. Емісія цінних паперів.

Тема 7. Банківські інвестиції.

Інвестиційний процес і місце банків у цьому процесі. Поняття інвестиційного процесу, участь банків у власності інших суб'єктів господарювання, спільне фінансування банком і підприємцем інвестиційних проектів. Відмінні риси інвестиційних операцій банків порівняно з позичковими. Зв'язок інвестицій з кредитуванням. Розуміння банківських інвестицій. Цілі інвестиційних операцій комерційних банків. Інвестиційні цінні папери.

Тема 8. Операції банків в іноземній валюті.

Порядок відкриття та ведення валютних рахунків клієнтів. Посередництво банків у фінансових розрахунках між експортером та імпортером та їх кредитування. Види платежів, що застосовуються у міжнародній практиці: авансові; платежі по надходженню товарів і розрахунків;

платежі по настанню термінів; платежі при поставці товарів або після неї. Чеки як основна форма розрахунків при зовнішньоторговельних операціях, види чеків, порядок розрахунків. Документарне інкасо, розрахунки за допомогою товарних акредитивів, револьверний акредитив, компенсаційний акредитив. Неторговельні операції банків в іноземній валюті. Операції з торгівлі іноземною валютою.

Тема 9. Нетрадиційні банківські операції та послуги.

Загальна характеристика та види нетрадиційних банківських операцій та послуг. Лізингові операції банків. Посередницькі, консультативні та інформаційні послуги банків. Трастові послуги. Факторинг та форфейтинг. Операції банків з дорогоцінними металами. Фінансовий інжиніринг.

Тема 10. Забезпечення фінансової стійкості банку

Сутність фінансової стійкості комерційного банку та способи її забезпечення. Обов'язкове резервування коштів банківською системою. Економічні нормативи регулювання діяльності банків. Ліквідність і платоспроможність банку. Формування резервів для покриття можливих втрат банку від активних операцій. Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності. Прибутковість банку: поняття, оцінка, засоби підвищення.

Рекомендована література

1. Аналіз банківської діяльності : [підручник] / [за ред. А.М. Герасимовича]. – К. : КНЕУ, 2008. – 599 с.
2. Банківське право України : / [за заг. ред. А.О. Селіванова]. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. – 384 с.
3. Банки и банковские операции : [учеб. для вузов] / [Е.Ф. Жуков, Л.М. Максимова и др.]; под ред. проф. Е.Ф. Жукова. – М. : Банки и биржи : ЮНИТИ, 2007. – 471 с.
4. Васюренко О.В. Банківський менеджмент / О.В. Васюренко – К. : Академія, 2005. – 320 с.
5. Васюренко О.В. Банківські операції : [навч. посіб.] / О.В. Васюренко – [4-те вид., випр. і доп.]. – К. : Т-во «Знання», 2007. – 455 с.
6. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 р. № 2121-ІІІ / Верховна Рада України 2001. – № 5 – 6 – Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. – 2001. – № 1. / [Електронний ресурс] – Режим доступу до закону : <http://www.rada.kiev.ua>.
7. Закон України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 р. № 679–XIV Верховна Рада України. 1999. – № 29. / [Електронний ресурс] – Режим доступу до закону : <http://www.rada.kiev.ua>.
8. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджена постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001 р. № 368 / [Електронний ресурс] – Режим доступу до інструкції : <http://www.rada.gov.ua>.

9. Капран В.І. Банківські операції : [навч. посіб.] / В.І. Капран, М.С. Кравченко, О. К. Коваленко. – К. : Центр навч. літ., 2006. – 208 с.
10. Косова Т.Д. Банківські операції : [навч. посіб.] / Т.Д. Косова, О.Р. Циганов – К. : Центр учбової літ., 2008. – 372 с.
11. Вовчак О.Д. Банківська справа: [навч. посіб.] / О.Д. Вовчак, Н.М. Рушишин – Львів : Новий світ, – 2008. – 560 с.
12. Дзюблюк О.В. Комерційні банки в умовах переходу до ринкових відносин : монограф. / О.В. Дзюблюк – Тернопіль, 2006. – 140 с.
13. Заруба О.Д. Фінансовий менеджмент у банках : [навч. посіб.] / Заруба О.Д. – К. : Знання, 2009. – 172 с.
14. Костюченко О.А. Банківське право: [навч. посіб. для вузів. 2-ге вид.] / О.А.Костюченко — К. : А.С.К., 2001. – 570 с.
15. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку : [підруч. – 2- ге вид., доп. і перероб.] / Л.О. Примостка. – К. : КНЕУ, 2004. – 468 с
16. Череп А.В. Банківські операції : [навч. посіб.] / А.В. Череп, О.Ф. Андросова – К. : Кондор, 2008. – 410 с.
- Шевченко Р.І. Банківські операції : [навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисцип.] / Шевченко Р.І. – К. : КНЕУ, 2000. – 160 с.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Критерії оцінки вступних фахових випробувань.....	4
Зміст вступних фахових випробувань в розрізі навчальних дисциплін....	6
Дисципліна «Гроші і кредит».....	6
Дисципліна «Фінанси».....	13
Дисципліна «Банківські операції».....	20

